

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) predkladá poslanec Národnej rady Slovenskej republiky Vladimír Baláž.

Cieľom návrhu zákona je efektívnejšie riadenie peňažných tokov v rámci verejného zdravotného poistenia a zmierniť jednorazový finančný úbytok zdrojov na začiatku kalendárneho roka.

Výplata príspevkov 4 inštitúciám, Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Operačným strediskám tiesňového volania záchranej zdravotnej služby, Národnému centru zdravotníckych informácií a Národnému inštitútu pre hodnotu a technológie v zdravotníctve, v rovnakom termíne v mesiaci január kalendárneho roka v plnej výške ročných príspevkov predstavuje pre zdravotné poisťovne vysoký jednorazový finančný výdavok a úbytok zdrojov hneď na začiatku kalendárneho roka.

Financovanie celého sektora verejného zdravotného poistenia je priebežné, ako napr. výber poistného od ekonomicky aktívnych obyvateľov, či výplata platieb za poistencov štátu. Máme za to, že platenie príspevkov v štvrťročných splátkach prispeje k efektívnejšiemu riadeniu peňažných tokov v rámci verejného zdravotného poistenia.

V roku 2023 rástli výdavky na zdravotnú starostlivosť významne nad rámec očakávania vzhľadom na mimoriadne zvyšovanie plátov ako aj dofinancovanie v roku 2023, čo sa premieta do výpočtu príspevkov v roku 2025. V roku 2022 bol novelizovaný zákon č. 581/2004 Z. z. (zákonom č. 518/2022 Z. z.) a navrhnuté príspevky na činnosť Operačného strediska záchranej zdravotnej služby SR, Národného centra zdravotníckych informácií a Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou boli nastavené na očakávané príjmy verejného zdravotného poistenia o 1 mld. EUR vyššie. Navrhlo sa zníženie výšky percentuálnej sadzby príspevkov na činnosť Operačných stredísk tiesňového volania záchranej zdravotnej služby, Národného centra zdravotníckych informácií a Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v rámci balíčka na konsolidáciu verejných financií v tlači 97, avšak tento krok mal byť až s účinnosťou od rok 2025.

Príspevky na rok 2024 sa podľa zákona počítajú z rozhodnutia o ročnom prerozdeľovaní poistného za kalendárny rok 2022 zo sumy „Celková suma z ročného prerozdeľovania, na ktorú má zdravotná poisťovňa nárok po ročnom prerozdeľovaní“. Preto sa navrhuje v súlade so schváleným rozpočtom na rok 2024 povinnosť pre zdravotné poisťovne vyplatiť v roku 2024 doplatok k už vyplatenej sume.

Predkladaný návrh zákona nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, nemá sociálne vplyvy, nemá vplyvy na informatizáciu spoločnosti ani vplyvy na životné prostredie. Návrh zákona taktiež nemá vplyv na služby verejnej správy pre občana ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s ústavou, ústavnými zákonmi, nálezmi ústavného súdu, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

A. Osobitná časť

K Čl. I

K bodom 1 až 5

Ustanovuje sa výplata príspevkov 4 inštitúciám, Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Operačným strediskám tiesňového volania záchranej zdravotnej služby, Národnému centru zdravotníckych informácií a Národnému inštitútu pre hodnotu a technológie v zdravotníctve, v štyroch splátkach v priebehu, čím sa zabráni jednorazovému finančnému výdavku a úbytku zdrojov hneď na začiatku kalendárneho roka.

Cieľom návrhu zákona je efektívnejšie riadenie peňažných tokov v rámci verejného zdravotného poistenia a zmierniť jednorazový finančný úbytok zdrojov na začiatku kalendárneho roka. Financovanie celého sektora verejného zdravotného poistenia je priebežné, ako napr. výber poistného od ekonomicky aktívnych obyvateľov, či výplata platieb za poistencov štátu. Máme za to, že platenie príspevkov v štvrťročných splátkach prispeje k efektívnejšiemu riadeniu peňažných tokov v rámci verejného zdravotného poistenia.

K bodom 6, 7 a prílohe

V roku 2023 rástli výdavky na zdravotnú starostlivosť významne nad rámec očakávania vzhľadom na mimoriadne zvyšovanie plátov ako aj dofinancovanie v roku 2023, čo sa premietalo do výpočtu príspevkov v roku 2025. V roku 2022 bol novelizovaný zákon č. 581/2004 Z. z. (zákonom č. 518/2022 Z. z.) a navrhnuté príspevky na činnosť Operačného strediska záchranej zdravotnej služby SR, Národného centra zdravotníckych informácií a Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou boli nastavené na očakávané príjmy verejného zdravotného poistenia o 1 mld. EUR vyššie. Navrhlo sa preto zníženie výšky percentuálnej sadzby príspevkov na činnosť Operačných stredísk tiesňového volania záchranej zdravotnej služby, Národného centra zdravotníckych informácií a Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v rámci balíčka na konsolidáciu verejných financií v tlači 97, avšak tento krok mal byť až s účinnosťou od roku 2025.

Príspevky na rok 2024 sa podľa zákona počítajú z rozhodnutia o ročnom prerozdeľovaní poistného za kalendárny rok 2022 zo sumy „Celková suma z ročného prerozdeľovania, na ktorú má zdravotná poisťovňa nárok po ročnom prerozdeľovaní“, kedy príjmy verejného zdravotného poistenia boli nižšie.

Pred znížením sadzieb by išlo o takýto výpočet z celkovej sumy z ročného prerozdeľovania, na ktorú má zdravotná poisťovňa nárok po ročnom prerozdeľovaní z roku 2022:

Novela č. 518/2022 Z. z.

v eurách	percento príspevku				
		SPOLU	VšZP	Dôvera	Union
Suma z ročného prerozdeľovania poistného z predchádzajúceho roka	za rok 2022	5 537 903 109	3 502 898 607	1 538 304 045	496 700 457
Príspevok na činnosť ÚDZS	0,45%	24 920 564	15 763 044	6 922 368	2 235 152
Príspevok na činnosť NCZI	0,55%	30 458 467	19 265 942	8 460 672	2 731 853
Príspevok na činnosť operačných stredísk	0,45%	24 920 564	15 763 044	6 922 368	2 235 152
Príspevok na činnosť NIHO	0,032%	1 772 129	1 120 928	492 257	158 944
Zákonom stanovené príspevky celkom	1,48%	82 071 724	51 912 957	22 797 666	7 361 101

Po znížení sadzieb (tlač 97) ide o takýto výpočet z celkovej sumy z ročného prerozdeľovania, na ktorú má zdravotná poisťovňa nárok po ročnom prerozdeľovaní z roku 2022:

Konsolidačný balíček					
v eurách	percento príspevku	príspevky vyplatené do 20.1.2024			
		SPOLU	VšZP	Dôvera	Union
Suma z ročného prerozdelenia poistného z predchádzajúceho roka	za rok 2022	5 537 903 109	3 502 898 607	1 538 304 045	496 700 457
Príspevok na činnosť ÚDZS	0,40%	22 151 612	14 011 594	6 153 216	1 986 802
Príspevok na činnosť NCZI	0,44%	24 366 774	15 412 754	6 768 538	2 185 482
Príspevok na činnosť operačných stredísk	0,40%	22 151 612	14 011 594	6 153 216	1 986 802
Príspevok na činnosť NIHO	0,032%	1 772 129	1 120 928	492 257	158 944
Zákonom stanovené príspevky celkom	1,30%	70 442 128	44 556 870	19 567 227	6 318 030

Navrhuje sa, aby zdravotné poisťovne príspevky jednotlivým inštitúciám uhrádzali štvrťročne od roku 2025, a aby v roku 2024 uhradili jednorazový príspevok týmto inštitúciám, nakoľko v čase prijímania konsolidačného zákona nebolo známe rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o ročnom prerozdeľovaní poistného za rok 2022, inštitúcie si vypracovali rozpočet podľa súm schválených v rozpočte odsúhlasenom MFSR a ak by tento jednorazový príspevok nebol vyplatený v roku 2024 ohrozilo by to fungovanie týchto inštitúcií.

Návrh výšky príspevkov v roku 2024 na sumu v schválenom rozpočte na rok 2024 podľa MFSR

v eurách	percento príspevku				
		SPOLU	VšZP	Dôvera	Union
Suma z ročného prerozdelenia poistného z predchádzajúceho roka	za rok 2022	5 537 903 109	3 502 898 607	1 538 304 045	496 700 457
Príspevok na činnosť ÚDZS	0,55%	30 612 629	19 363 455	8 503 495	2 745 679
Príspevok na činnosť NCZI	0,61%	33 673 892	21 299 800	9 353 844	3 020 247
Príspevok na činnosť operačných stredísk	0,55%	30 612 629	19 363 455	8 503 495	2 745 679
Príspevok na činnosť NIHO	0,044%	2 449 010	1 549 076	680 280	219 654
Zákonom stanovené príspevky celkom	1,30%	97 348 160	61 575 786	27 041 114	8 731 261

Jednorazový príspevok

v eurách	percento príspevku				
		SPOLU	VšZP	Dôvera	Union
Suma z ročného prerozdelenia poistného z predchádzajúceho roka	za rok 2022	5 537 903 109	3 502 898 607	1 538 304 045	496 700 457
Jednorazový príspevok na činnosť ÚDZS	0,55%	8 461 017	5 351 860	2 350 279	758 878
Jednorazový príspevok na činnosť NCZI	0,55%	9 307 118	5 887 046	2 585 307	834 765
Jednorazový príspevok na činnosť operačných stredísk	0,61%	8 461 017	5 351 860	2 350 279	758 878
Jednorazový príspevok na činnosť NIHO	0,044%	676 881	428 149	188 022	60 710
Zákonom stanovené príspevky celkom	1,30%	26 906 032	17 018 915	7 473 886	2 413 231

K čl. II

Vzhľadom na dĺžku legislatívneho procesu sa navrhuje účinnosť zákona od 1. júla 2024, okrem bodov 1 až 5, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2025.